

Kemiallisen vesienkäsittelyn ympäristövaikutuksia

Mirkka Hadzic

SulKa hankkeen loppuseminaari

20.5.2014

Esityksen sisältö

- Taustaa
- Vedenlaadun seuranta
- Kemiallisen käsittelyn vaikutukset
 - kiintoaineen, humuksen ja fosforin pitoisuuksiin
 - happamuuteen
 - sulfaatti- ja rautapitoisuuksiin
- Vaikutus alapuolisten ojien vedenlaatuun
- Yhteenveto

Taustaa

- Turvetuotannon ympäristövaikutusten vähentämiseksi tulee hyödyntää parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT):
 - Tällä hetkellä uusille tuotantoalueille ympärivuotinen pintavalutus ja ympärivuotinen kemikalointi
- Varsinaisen kemikaloinnin lisäksi pienkemikalointimenetelmiä
 - Saostuskemikaalina rakeinen ferrisulfaatti
 - Annostelu ruuvikuljettimella sekoituskaivoon, jonka jälkeen laskeutus selkeytysaltaassa
- Pienkemikaloinnista seurantatuloksia lähinnä sulan maan ajalta, minkä vuoksi ne eivät vielä ole BAT-tekniikkaa uusien tuotantoalueiden vesienkäsittelyssä

Lähde: Ympäristöministeriö 2013. Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje. Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2013.

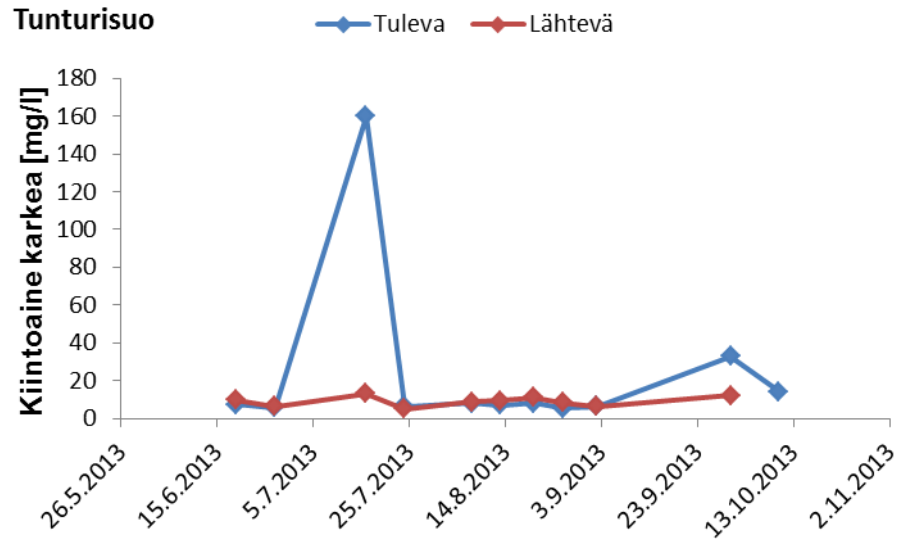
Koekohteet ja vedenlaadun seuranta

- Koekohteet
 - Navettarimpi (2012)
 - Kemikaalin annosmäärää säädettiin manuaalisesti kemikalointiaseman hoitajan havaintoihin perustuen
 - Tunturisuo (2013)
 - Annostellun kemikaalin määrä vakio
- Vedenlaadun seuranta ennen ja jälkeen kemiallisen käsittelyn
 - Vesinäytteenotto
 - SO_4 , Fe, Al, Mn, Zn, kiintoaine ($1,2\ \mu\text{m}$ ja $0,45\ \mu\text{m}$), kiintoaineen hehkutusjäännös, kok P, PO_4P , COD_{Mn} , DOC, sameus ja Alk_{Gran}
 - Jatkuvatoinen pH, EC ja sameus
- Jatkuvatoinen virtaaman seuranta
- Turvetuotantoalueiden alapuolisten ojien vedenlaadun seuranta BioTar-hankkeessa

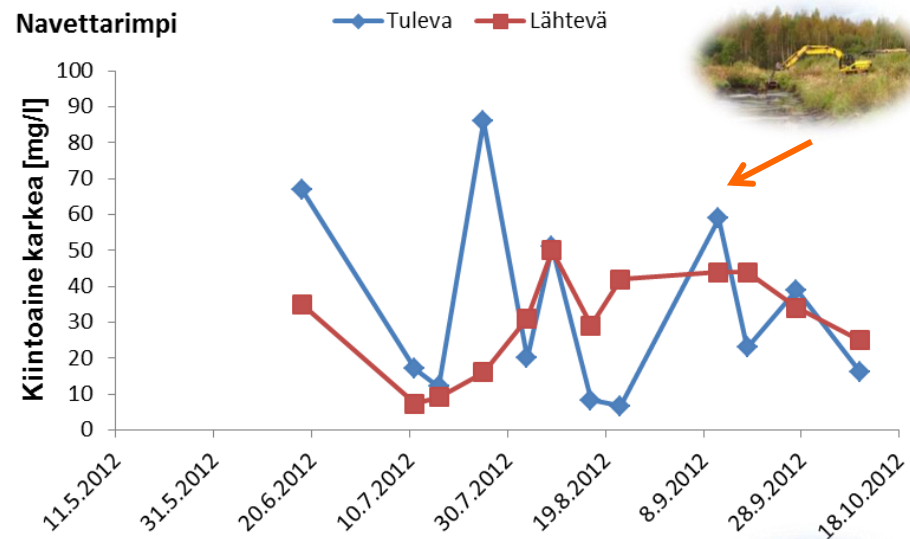

Kemiallisen käsittelyn vaikutus kiintoainepitoisuuteen

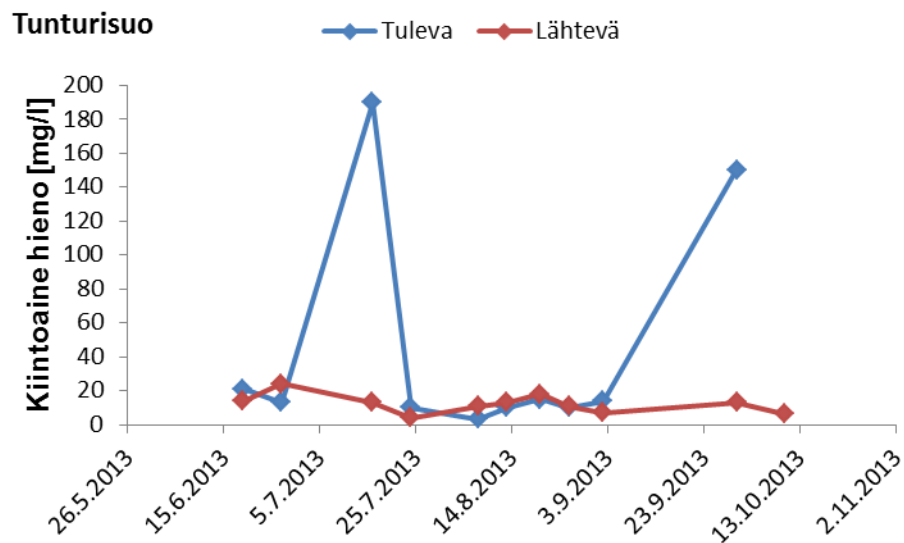
Tunturisuo

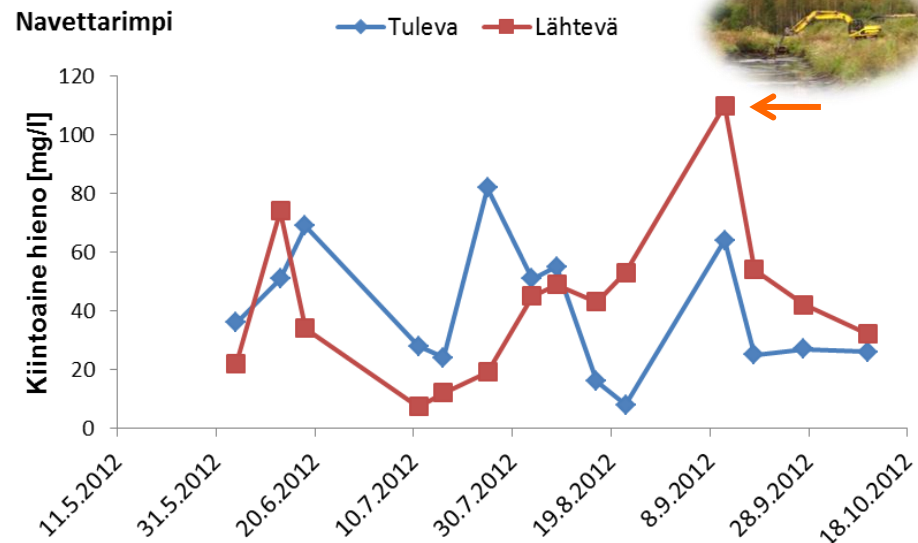
Navettarimpi

Tunturisuo

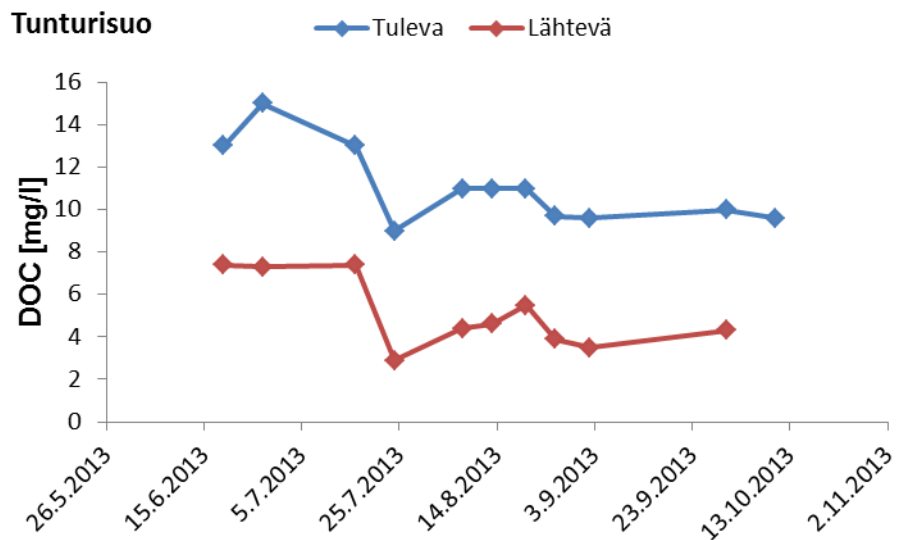

Navettarimpi

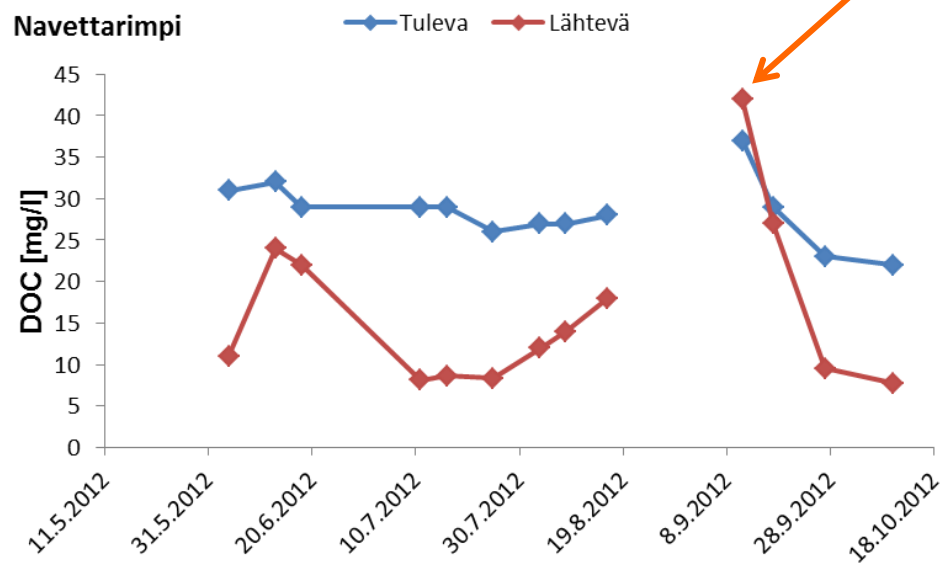

Kemiallisen käsittelyn vaikutus liukoisen orgaanisen hiilen pitoisuuteen (humus)

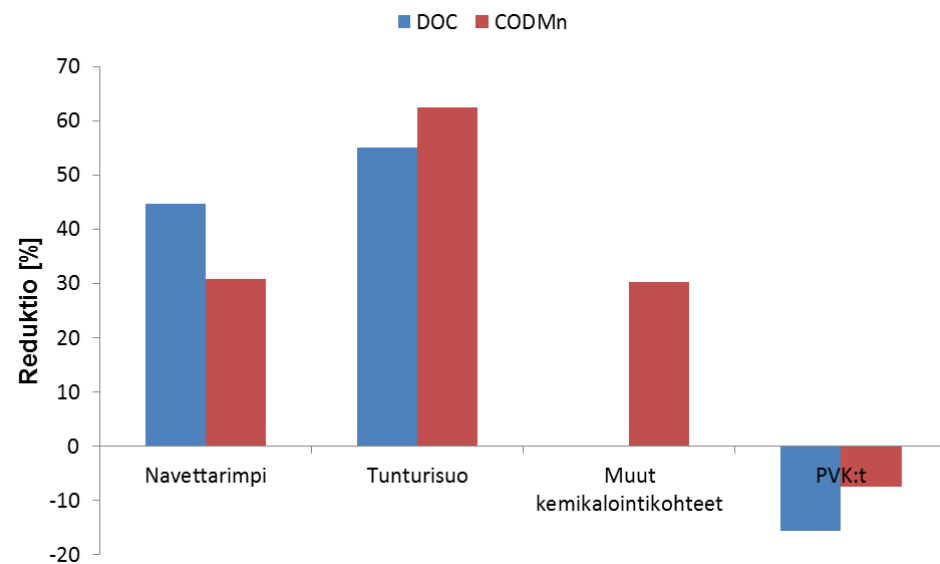
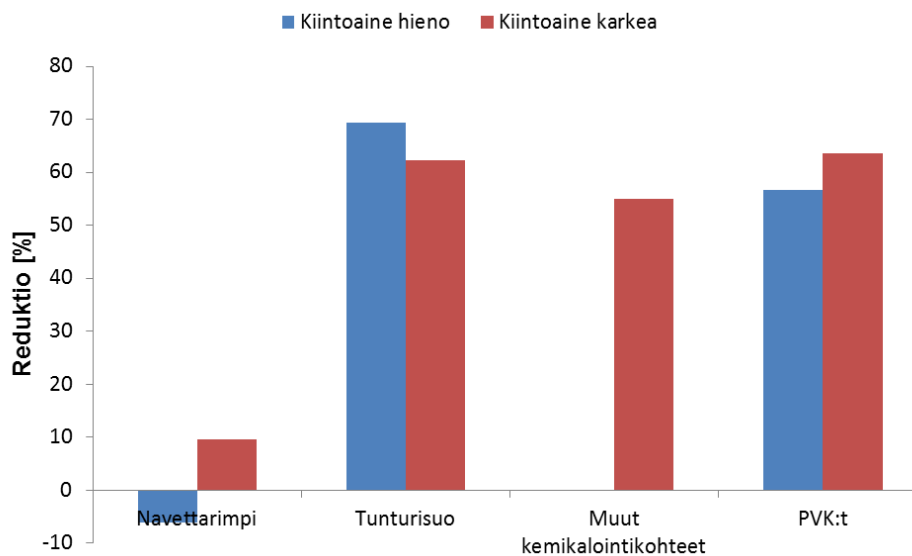
Tunturisuo

Navettarimpi

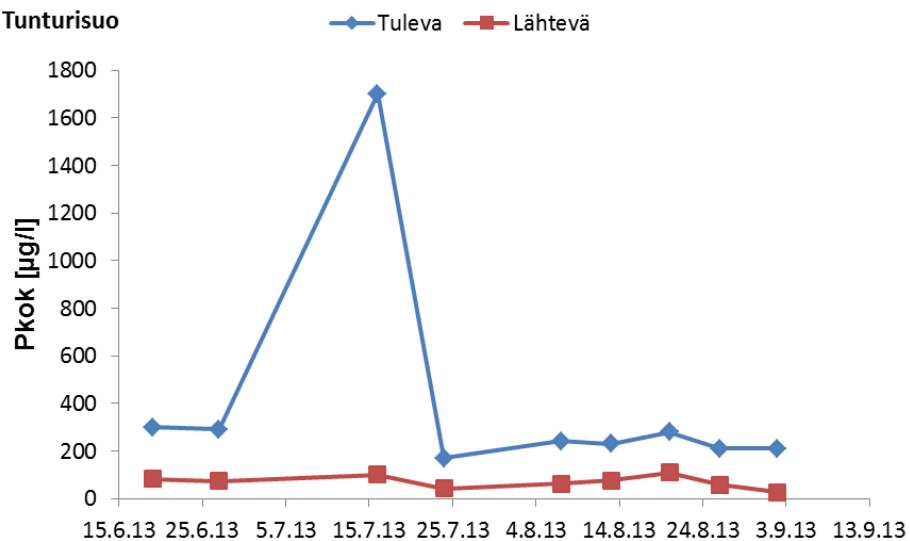
Humuksen ja kiintoaineen reduktiot

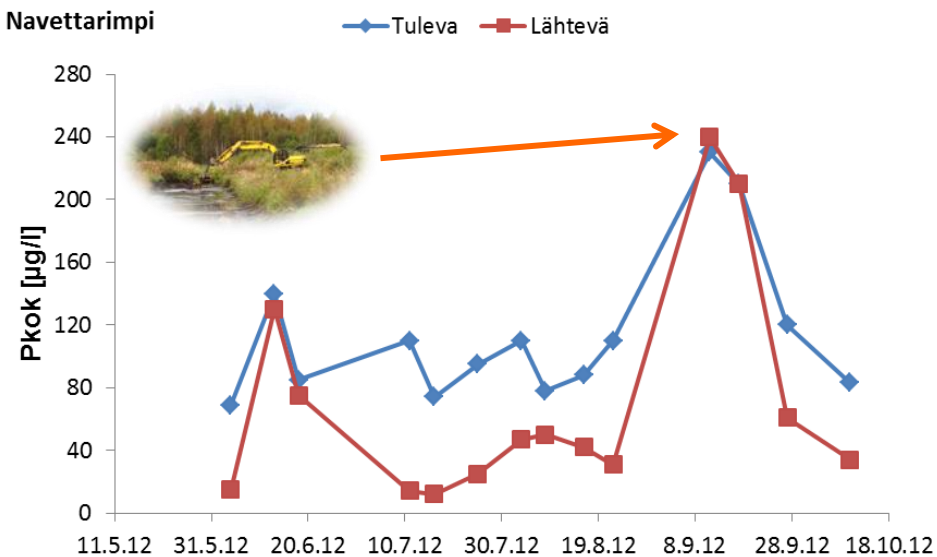
Kemiallisen käsittelyn vaikutus fosforipitoisuuteen

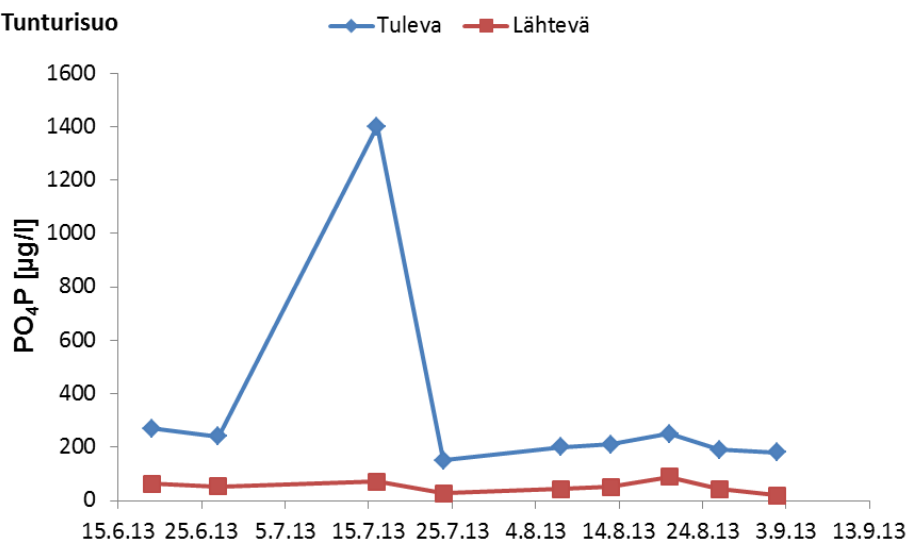
Tunturisuo

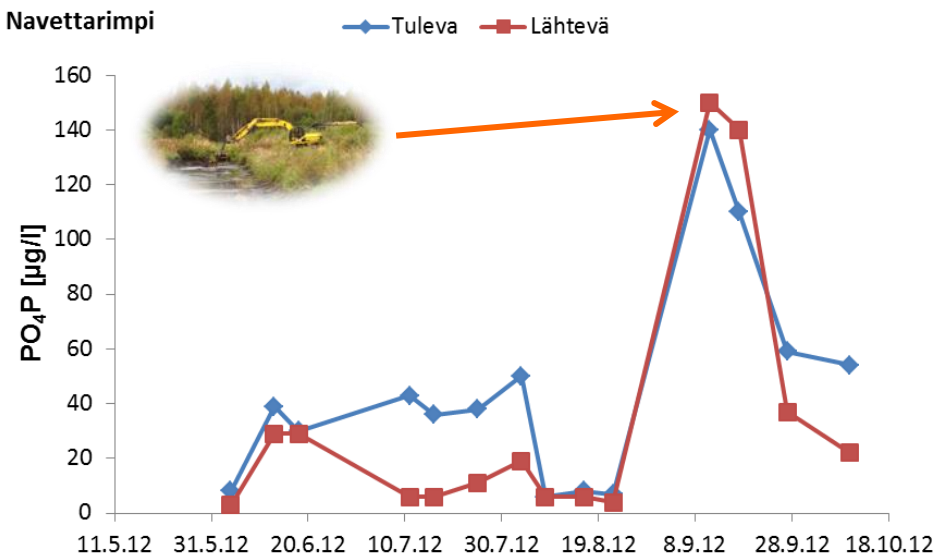
Navettarimpi

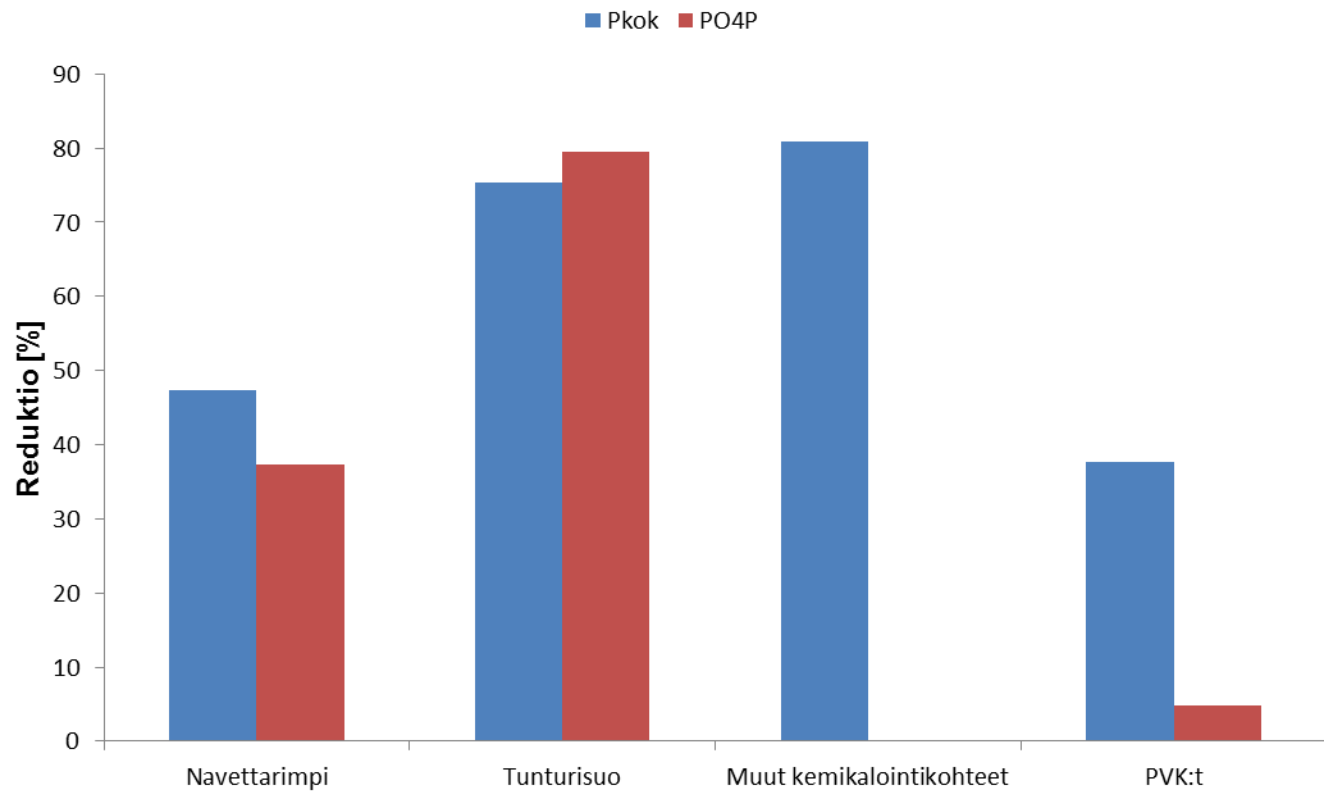
Tunturisuo

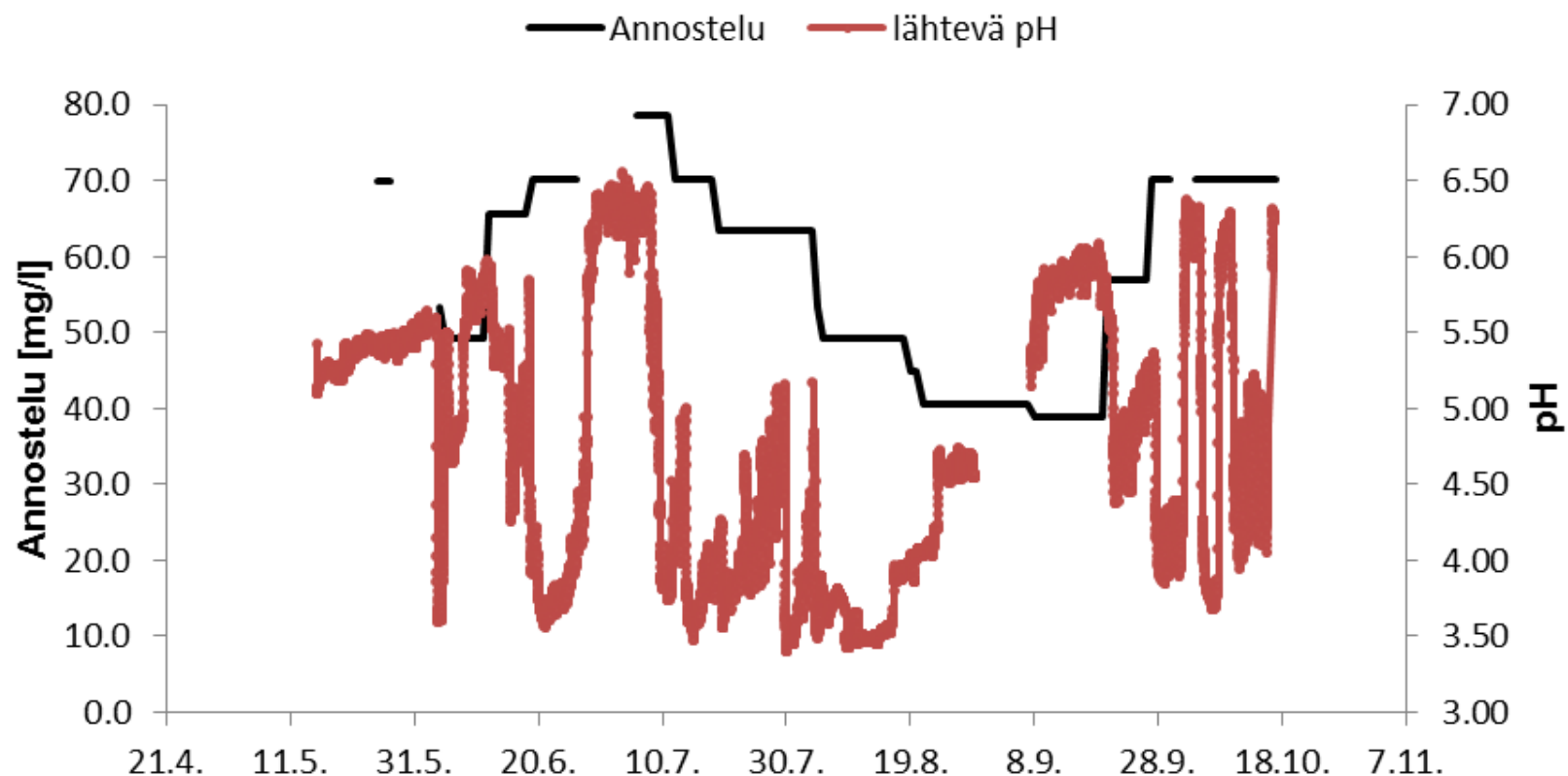
Navettarimpi

Fosforin reduktiot

Kemikaalin annostelu ja käsitellyn veden pH

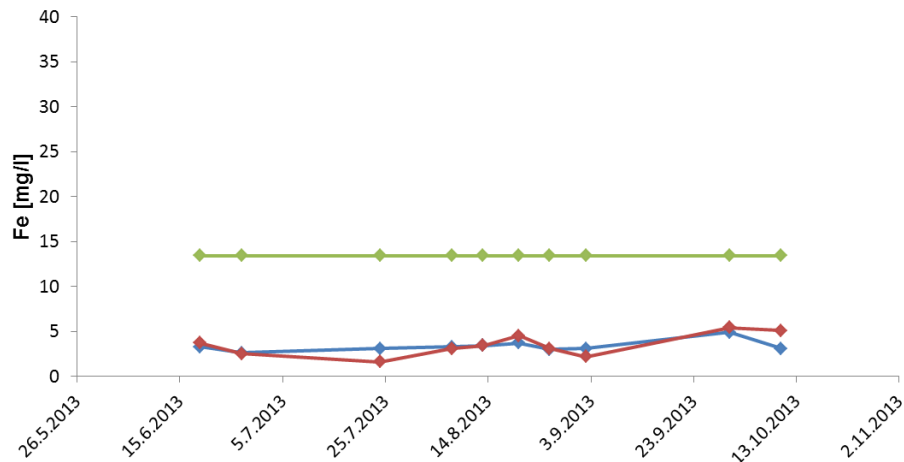

Kemiallisen käsittelyn vaikutus sulfaatti- ja rautapitoisuuteen

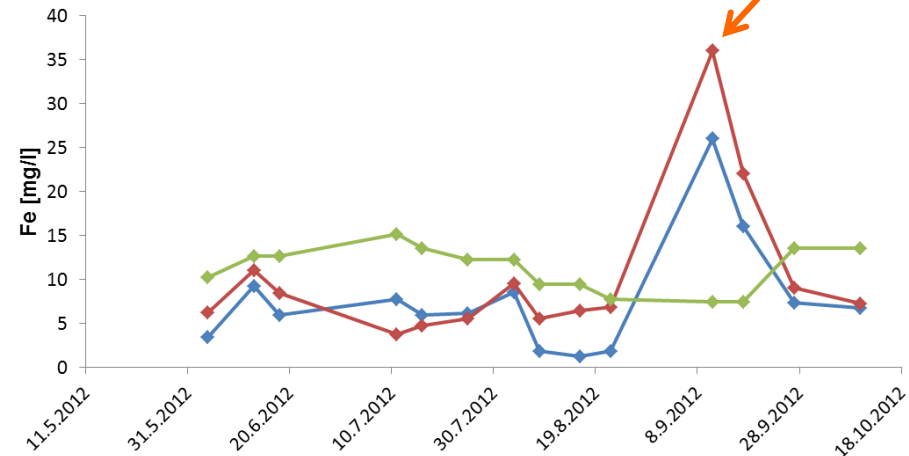
Tunturisuo

— Tuleva — Lähtevä — Lisäetty

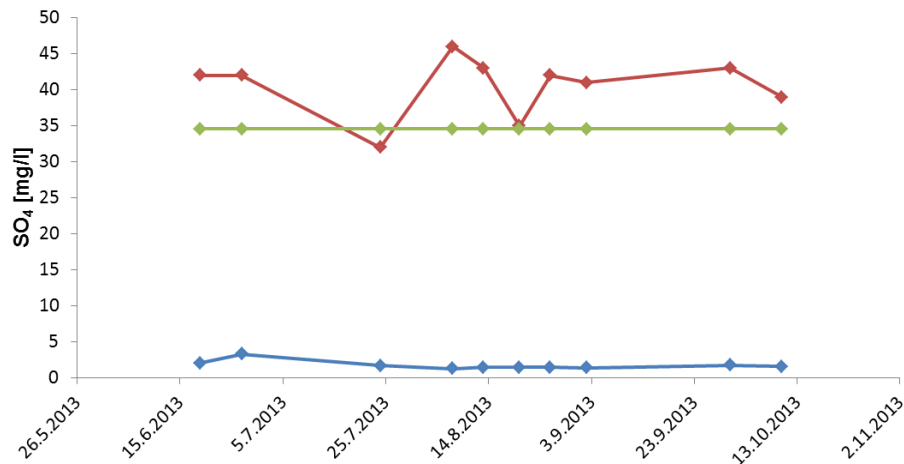
Navettarimpi

— Tuleva — Lähtevä — Lisäetty

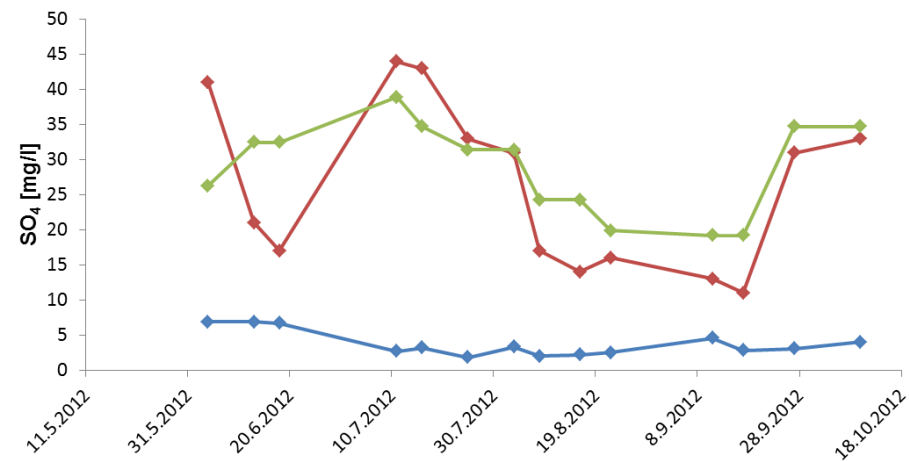
Tunturisuo

— Tuleva — Lähtevä — Lisäetty

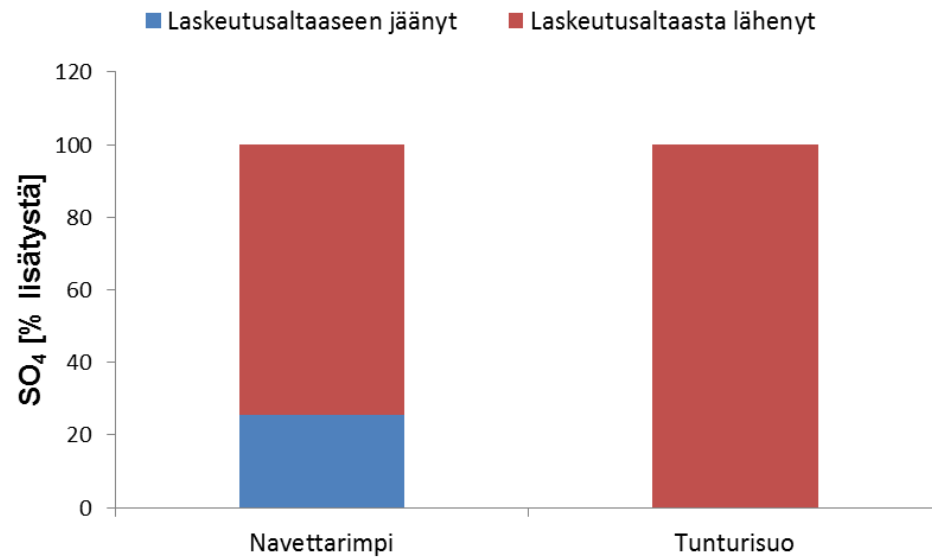
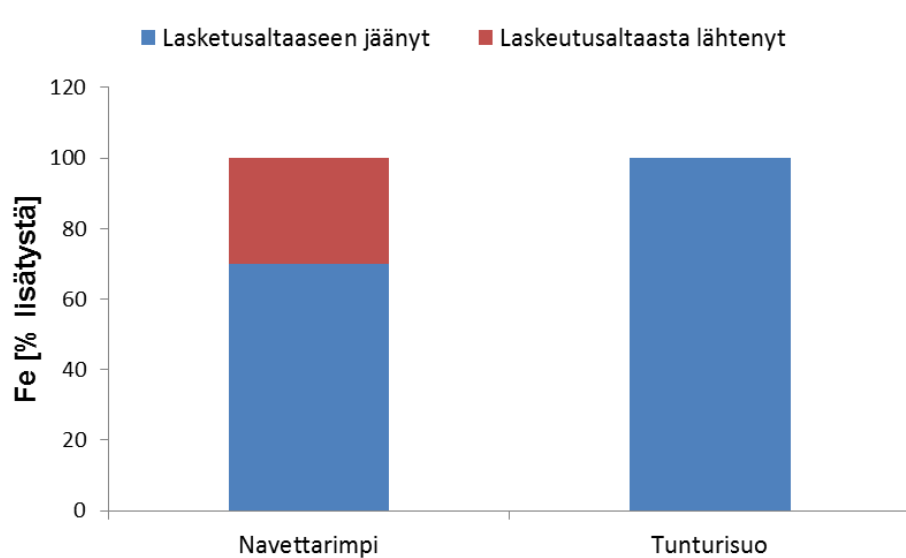

Navettarimpi

— Tuleva — Lähtevä — Lisäetty

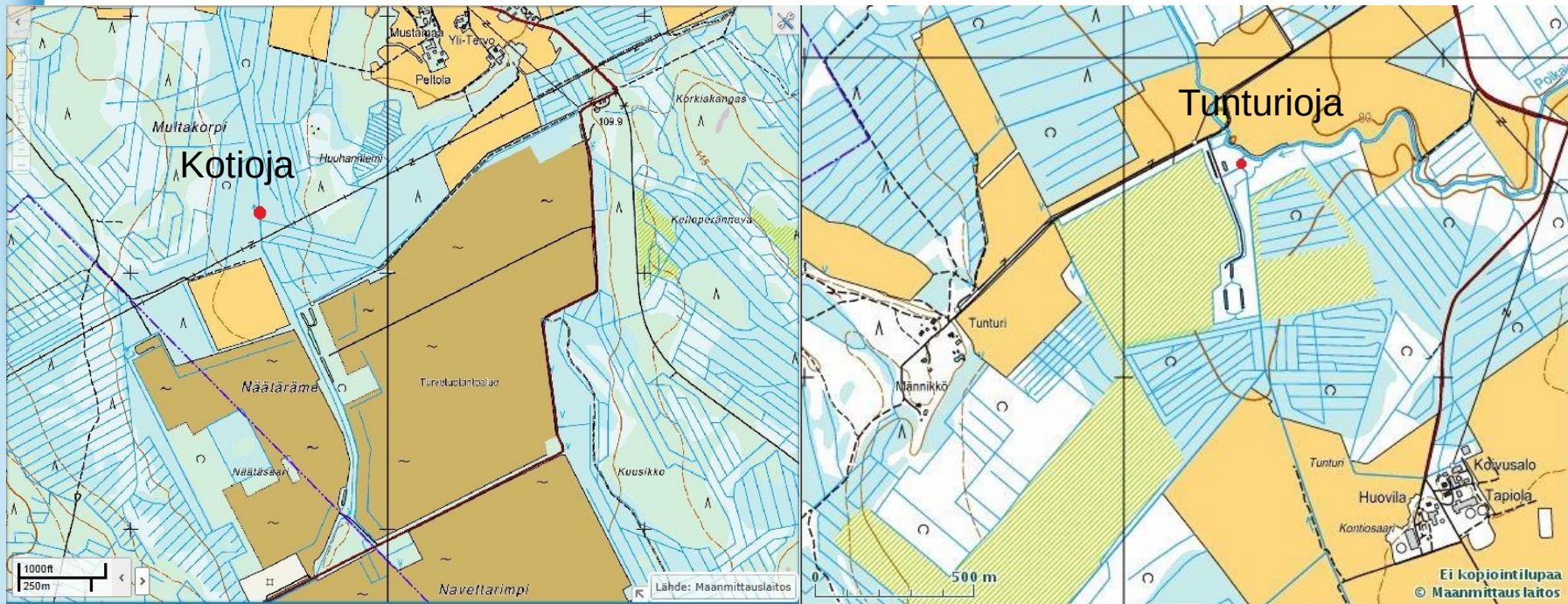

Kemiallisessa käsittelyssä lisätyn sulfaatin ja raudan pidähtyminen laskeutusaltaaseen

Vaikutus alapuolisissa ojissa

- Turvetuotantoalueiden alapuolisten ojien vedenlaatua seurattiin BioTar-hankkeessa

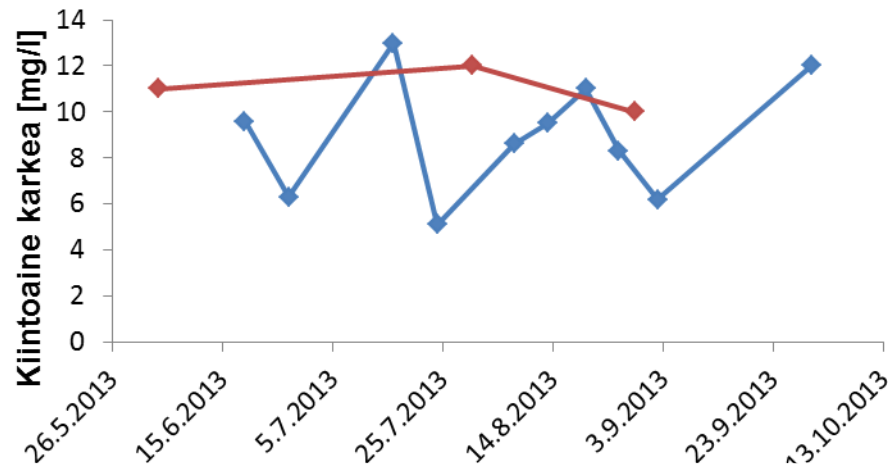

Biologisten tarkkailumenetelmien kehittäminen turvemaiden käytön vaikutusten arviointiin (BioTar)

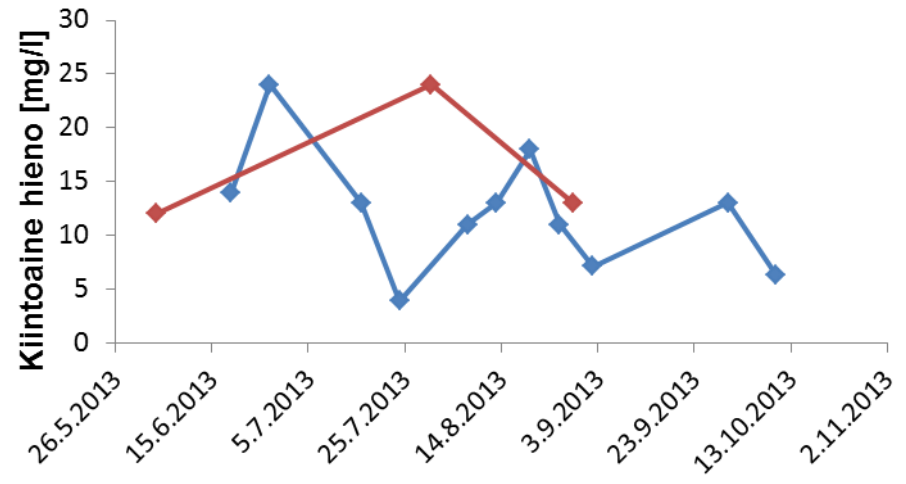
<http://www.syke.fi/hankkeet/biotar>

Vaikutus alapuolisissa ojissa: kiintoaine

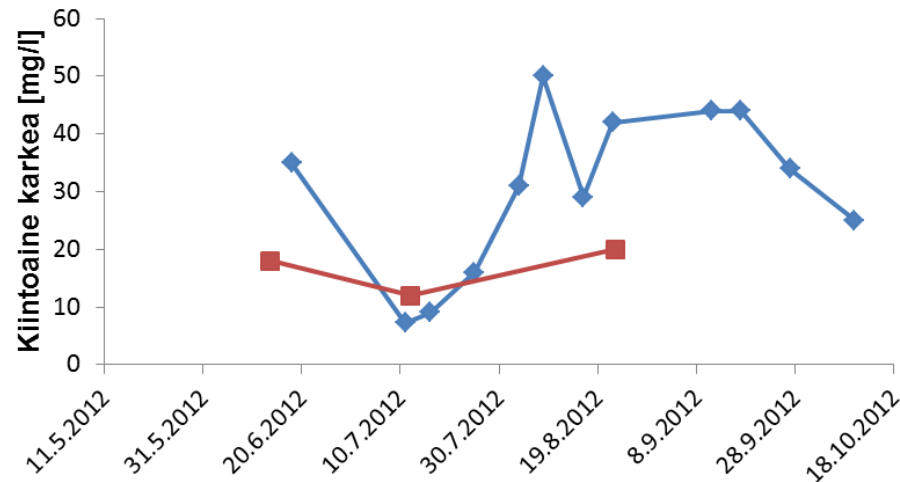
—◆— Tunturisuo lähtevä —◆— Tunturioja

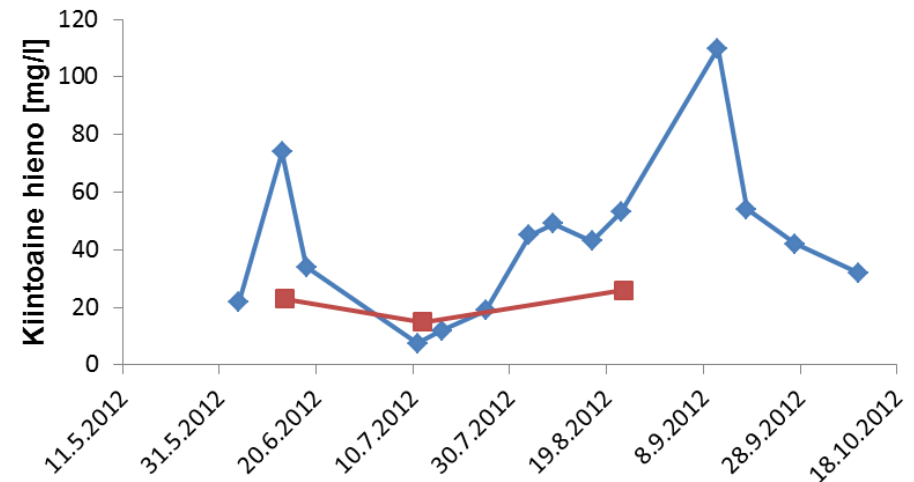
—◆— Tunturisuo lähtevä —◆— Tunturioja

—◆— Navettarimpi lähtevä —◆— Kotioja

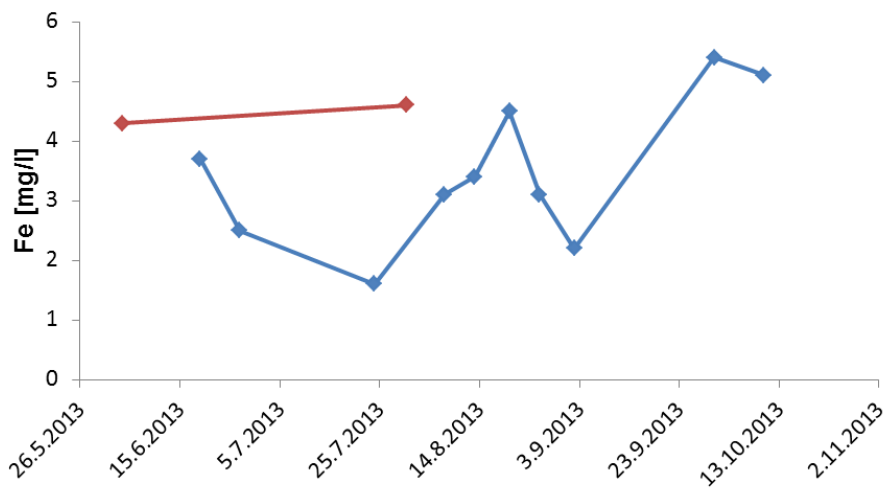

—◆— Navettarimpi lähtevä —◆— Kotioja

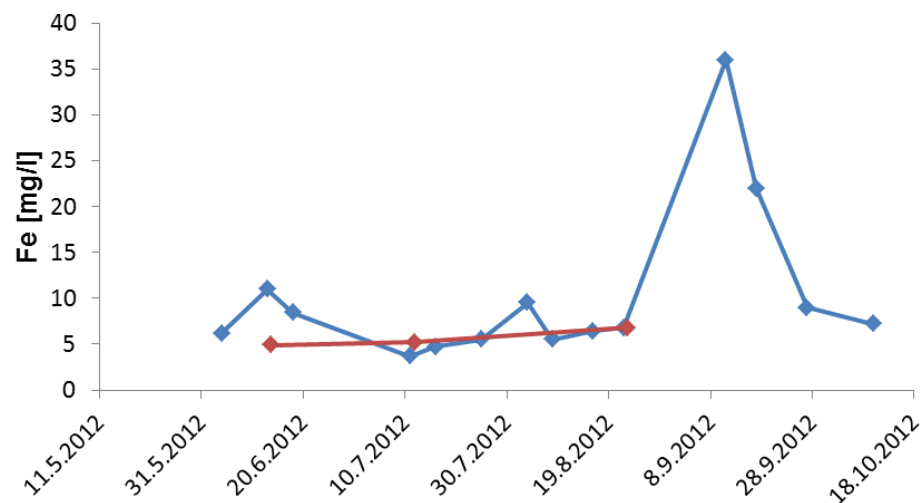

Vaikutus alapuolisissa ojissa: sulfaatti ja rauta

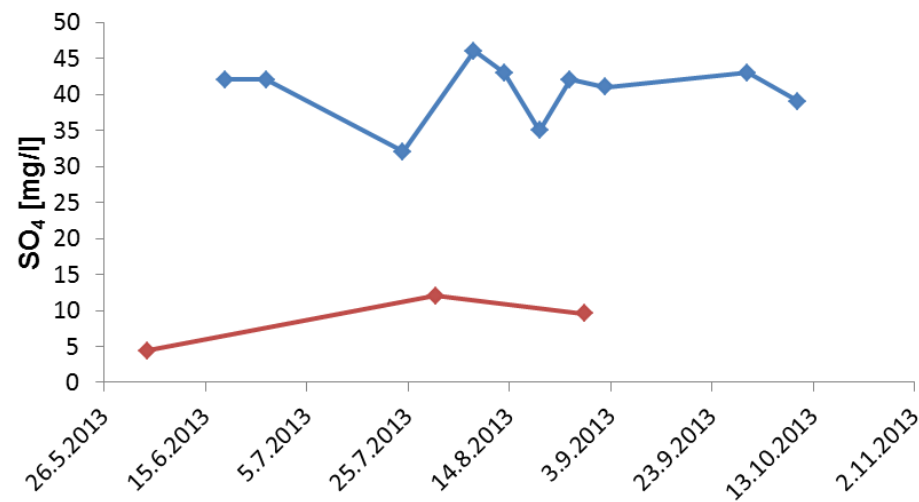
Tunturisuo lähtevä Tunturioja

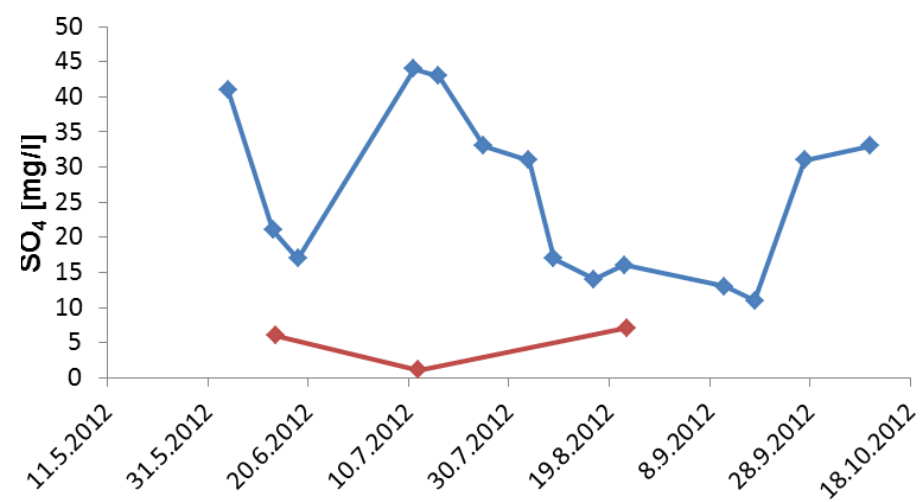
Navettarimpi lähtevä Kotioja

Tunturisuo lähtevä Tunturioja

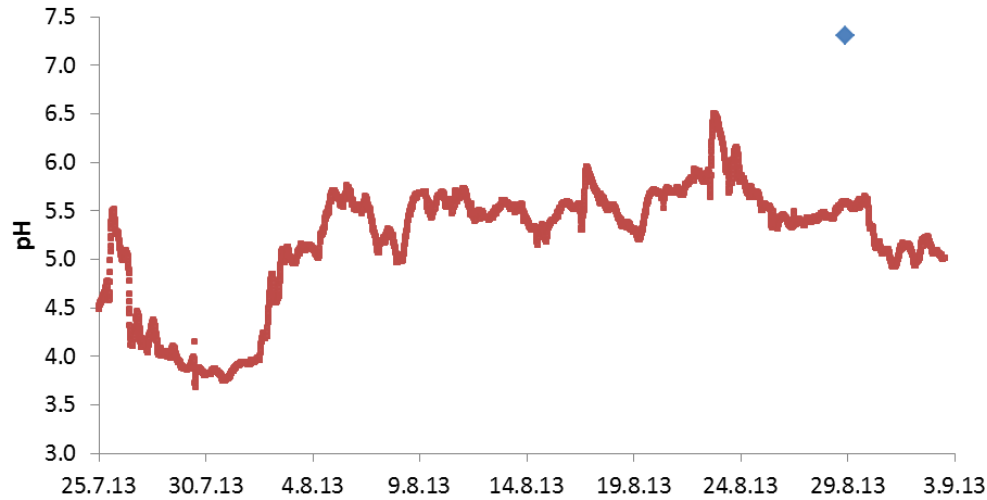

Navettarimpi lähtevä Kotioja

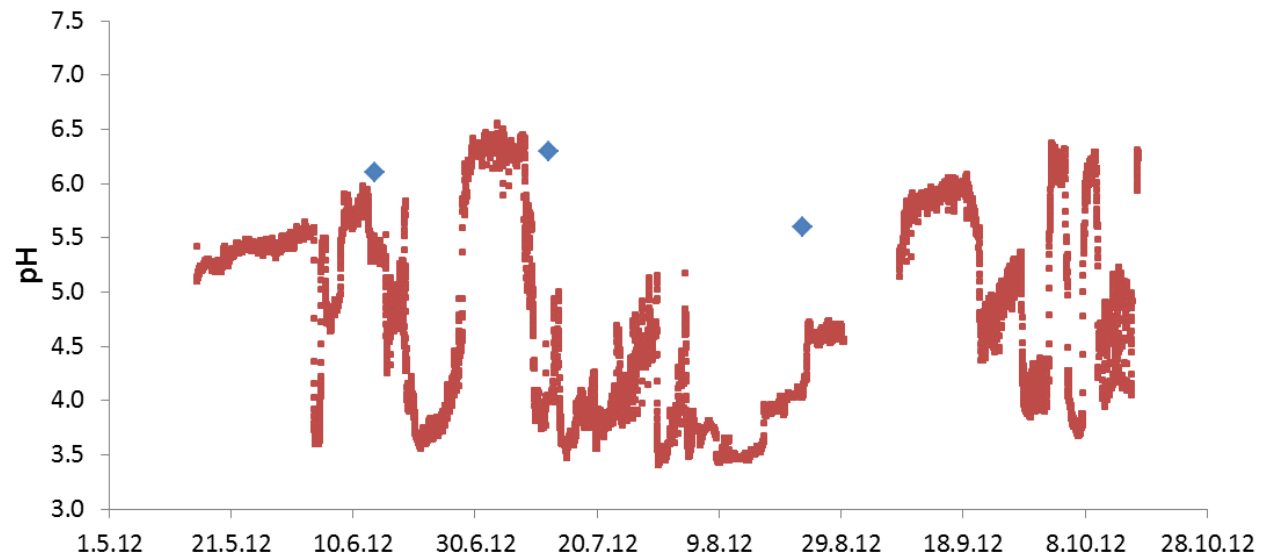

Vaikutus alapuolisissa ojissa: pH

■ Tunturisuo lähtevä ◆ Tunturioja

■ Navettarimpi lähtevä ◆ Kotioja

Yhteenveto

- Pienkemikalointi poistaa tehokkaasti liukoista orgaanista ainesta eli humusta (DOC ja COD_{Mn})
- Tunturisuolla kemiallinen käsittely poisti hyvin myös kiintoainetta ja fosforia
- Kemiallinen käsittely voi lisätä käsitellyn veden rautapitoisuuksia
- Kemiallinen käsittely lisää käsitellyn veden sulfaattipitoisuutta
- Laskee käsitellyn veden pH:ta
- Alapuolisissa ojissa sulfaattipitoisuudet ajoittain hieman koholla ja veden pH voi laskea
 - Näytteiden lukumäärä vähäinen
- Jatkossa pitäisi selvittää tarkemmalla näytteenotolla kemiallisen käsittelyn vaikutuksia alapuolisissa vesistöissä

Kiitos!

Kysymyksiä?